

Dok. ref.

23/2603-29, jp. 2023053804
Saksbehandler: ERHA

Dato:

20.08.2024

Alkoholpolitisk handlingsplan for Birkenes kommune 2024 - 2028

Behandlet i kommunestyret 21.03.2024, sak 029/24, og 20.06.2024, sak 068/24, etter påbud i alkoholloven § 1-7d.

Oversikt:

1. Mål, virkemidler, periodefokus
2. Videreføring av bevillinger
3. Salgsbevillinger
4. Skjenkebevillinger
5. Alkoholbruk i kommunale bygg
6. Regler for skjenking på Tobias jorde
7. Kommunestyrets kontroll av bevilningene

Postadresse:

Postboks 115, 4795 BIRKELAND

Besøksadresse:

Smedens Kjerr 30, 4760 BIRKELAND

Telefon:

37 28 15 00

E-post:

postmottak@birkenes.kommune.no

Nettside:

www.birkenes.kommune.no

Org.nr.:

964 965 870

Innhold

1. Mål, virkemidler og periodefokus	4
1.1 Mål med planen	4
1.2 Virkemidler for å nå mål satt i punkt 1.1 a).....	4
1.3 Virkemidler for å nå mål satt i punkt 1.1 b)	4
1.4 Periodefokus 2024 til 2028.....	4
2. Videreføring av bevillinger	5
3. Salgsbevillinger	5
3.1 Områder for salgsbevilning	5
3.2 Krav om skjerming av alkoholprodukter når alkoholsalget er stengt	5
3.3 Dagligvarebutikker med selvbetjeningsløsninger i fysisk bemannet butikk	5
3.4 Dagligvarebutikker med selvbetjeningsløsninger i butikk som ikke er fysisk bemannet.....	5
3.5 Salgsbevilning ved netthandel.....	6
3.6 Salgs- og utleveringstider	6
3.7. Bevillingsgebyr.....	6
4. Skjenkebevillinger.....	7
4.1 Alminnelig skjenkebevilning for skjenkested	7
4.2 Alminnelig skjenkebevilning for skjenkested med tilvirkningsbevilning	7
4.3 Skjenkebevilning ved enkelt bestemt anledning.....	7
4.4 Ambulerende skjenkebevilning	8
4.5 Skjenketider.....	8
4.6 Utendørs skjenking.....	8
5. Alkoholbruk i kommunale bygg.....	9
5.1 Alkoholbruk som krever bevilning.....	9
5.2 Alkoholbruk i kommunale bygg ved kollegiale sosial sammenkomster	9
5.3 Institusjoner og boliger med heldøgns omsorgstjeneste.....	10
5.4 Alkoholbruk i grendehus kommunen eier.....	10
5.5 Særlige vilkår for alkoholbruk i kommunale bygg.....	10
6. Regler for skjenking på Tobias jorde	10
6.1 Krav om bevilning. Tillatte alkoholgrupper m.m.	10
6.2 Aldersgrenser	10
6.3 Skjenkesesong	10
6.4 Forbud mot skjenking bestemte dager	11

Postadresse:

Postboks 115, 4795 BIRKELAND

Telefon:

37 28 15 00

E-post:

postmottak@birkenes.kommune.no

Nettside:

www.birkenes.kommune.no

Org.nr.:

964 965 870

Besøksadresse:

Smedens Kjerr 30, 4760 BIRKELAND

6.5 Antall arrangementer per sesong. Definisjon av arrangement.....	11
6.6 Forbud mot camping og overnatting	11
6.7 Tidsbegrensninger	11
6.8 Skjenkeområde.....	11
6.9 Diverse vilkår	11
6.10 Konsekvenser ved regelbrudd.....	12
7. Kommunestyrets kontroll av delegert myndighet	12
7.1 Kontroll av bevillingsvedtak	12
7.2 Kontroll ved årsberetning.....	12

1. MÅL, VIRKEMIDLER OG PERIODEFOKUS

1.1 MÅL MED PLANEN

- a) Birkenes kommunes alkoholpolitiske handlingsplan skal gi regler som bidrar til å begrense skadevirkningene alkoholbruk kan påføre den enkelte, deres nærmeste og lokalsamfunnet.
- b) Planen skal bidra til å gi den som søker salgs- eller skjenkebevilling likebehandling og forutsigbare rammevilkår.

1.2 VIRKEMIDLER FOR Å NÅ MÅL SATT I PUNKT 1.1 A)

- a) Planen gir på flere områder strengere regler for alkoholbruk enn det som kan gis etter nasjonale regler.
- b) Ved kommunens behandling av bevilningssøknader skal særlig følgende forhold vektlegges ved skjønnsutøvelse og fastsettelse av vilkår for bevilling:
 - a. Begrense eksponering av alkoholbruk for barn
 - b. Hindre alkoholbruk blant mindreårige
 - c. Hindre overskjenking
 - d. Fastsetting av aldersgrenser for inngang til enkeltanledninger eller skjenkesteder praktiseres strengt

1.3 VIRKEMIDLER FOR Å NÅ MÅL SATT I PUNKT 1.1 B)

- a) Planen gir ikke regler som er urimelig strenge sammenlignet med regler i nabokommuner, og bidrar således til å demme opp for handelslekkasje.
- b) Ved kommunens behandling av bevilningssøknader skal følgende forhold vektlegges ved skjønnsutøvelse og fastsettelse av vilkår for bevilling:
 - a. Støtte lokale initiativ
 - b. Unngå å sette urimelig tyngende vilkår
 - c. Like tilfeller skal behandles likt

1.4 PERIODEFOKUS 2024 TIL 2028

I bevilningsperioden fra 01.10.2024 til og med 30.09.2028 skal kommunen særlig ha fokus på:

- a) Innehavere av salgs- og skjenkebevillingers føring av internkontroll med bevilingsvirksomheten
- b) Kompetanseheving på alkoholområdet blant kommunens ansatte og blant ansatte og frivillige hos bevilingshaverne
- c) Styrke samarbeidet mellom ansatte i kommunen som arbeider med alkohol- og rusfeltet
- d) Gjennomgå og oppdatere nettside om og søknadsskjemaer for alkoholbevillinger

Postadresse:

Postboks 115, 4795 BIRKELAND

Telefon:

37 28 15 00

E-post:

postmottak@birkenes.kommune.no

Nettside:

www.birkenes.kommune.no

Org.nr.:

964 965 870

Besøksadresse:

Smedens Kjerr 30, 4760 BIRKELAND

- e) Arbeidet med alkoholpolitisk handlingsplan i fremtiden sees i sammenheng med kommunens øvrige planarbeid
- f) Undersøke muligheter for å kontrollere at reklameforbudet overholdes

2. VIDEREFØRING AV BEVILLINGER

Kommunen skal treffe vedtak om at samtlige bevilninger i Birkenes kommune vil løpe videre fra 01.10.2024 til og med 30.09.2027, men med endrede vilkår i henhold til herværende plan.

3. SALGSBEVILLINGER

3.1 OMRÅDER FOR SALGSBEVILLING

Kommunen kan tillate salg av alkoholholdig drikk som inneholder over 2,5 til og høyst 4,7 volumprosent alkohol (gruppe 1):

- a) Fra dagligvarebutikker (se nærmere vilkår i punkt 3.2 og 3.3)
- b) Fra dagligvarebutikker med selvbetjeningsløsninger for fysisk ubemannet butikk (se nærmere vilkår i punkt 3.4)
- c) Fra netthandel med utleveringssted Post i butikk (se nærmere vilkår i punkt 3.5)

3.2 KRAV OM SKJERMING AV ALKOHOLPRODUKTER NÅR ALKOHOLSALGET ER STENGT

Dagligvarebutikker skal skjerme alkoholproduktene i butikken med forheng eller lignende når alkoholsalget er stengt.

3.3 DAGLIGVAREBUTIKKER MED SELVBETJENINGSLØSNINGER I FYSISK BEMANNET BUTIKK

Dagligvarebutikker med selvbetjeningsløsninger som benyttes i fysisk bemannet butikk må ha gode rutiner

- a) for kontroll av alder
- b) for at salg ikke skjer til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler

3.4 DAGLIGVAREBUTIKKER MED SELVBETJENINGSLØSNINGER I BUTIKK SOM IKKE ER FYSISK BEMANNET

Ved søknad om salgsbevilling fra dagligvarebutikker med selvbetjeningsløsninger når butikken ikke er fysisk bemannet må det komme tydelig frem:

- a) hvordan kommunens tidsbestemmelser skal overholdes
- b) hvordan alderskravet skal kontrolleres

- c) hvordan butikken skal forhindre salg av alkohol til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler
- d) hvordan butikken skal påse at det ikke drikkes alkohol i salgslokalet
- e) hvordan butikken skal oppdage langing
- f) hvordan salgskontrollør skal slippes inn i butikken ved kontroll

3.5 SALGSBEVILLING VED NETTHANDEL

Ved netthandel gjelder følgende:

- a) Salgsbevilling for netthandel kan kun tillates ved utlevering fra Post i butikk, og ikke ved hjemlevering, henting fra varelager eller fra særskilte utleveringspunkter.
- b) Det må framgå av søknaden hvordan varene skal utleveres.
- c) Utlevering må skje innenfor kommunens salgstider.
- d) Utlevering må kun skje til personer over 18 år.
- e) Utlevering må ikke skje til personer som er tydelig påvirket av rusmidler.
- f) Den som utleverer varene må ha fylt 18 år. Unntakene i alkh. § 1-5 tredje ledd gjelder.
- g) Ved vedtak sendes brev til Post i butikk med orientering om utleveringsrutiner.

3.6 SALGS- OG UTLIVERINGSTIDER

- a) Kommunen kan tillate salg og utlevering av alkoholholdig drikk til steder som nevnt i punkt 3.1 innenfor alkohollovens maksimaltider:
 - Fra kl. 08.00 til kl. 20.00 på hverdager, inkludert dagen før Kristi Himmelfartsdag.
 - Fra kl. 08.00 til kl. 18.00 på dager før søn- og helligdager.
- b) Salg og utlevering av drikk som nevnt i punkt 3.1 skal ikke skje på søn- og helligdager, 1. og 17. mai.

3.7. BEVILLINGSGEBYR

Bevillingshaver betaler årlig bevillingsgebyr i henhold til gjeldende satser gitt av departementet i alkoholforskriften.

4. SKJENKEBEVILLINGER

4.1 ALMINNELIG SKJENKEBEVILLING FOR SKJENKESTED

- a) Kommunen kan tillate alminnelig bevilling for skjenking av alkoholholdig drikk som inneholder over 2,5 til og med 60 volumprosent alkohol (gruppe 1, 2 og 3) for skjenkested i bestemt lokale og for en bestemt type virksomhet.
- b) Puber og lignende skjenkested uten matsservering skal ha minimum 18 års aldersgrense for inngang.
- c) Restauranter og kaféer skal ha minimum 18 års aldersgrense fra det tidspunkt matsserveringen stenger om kvelden.
- d) Bevillingshaver betaler årlig bevillingsgebyr i henhold til gjeldende satser gitt av departementet i alkoholforskriften.

4.2 ALMINNELIG SKJENKEBEVILLING FOR SKJENKESTED MED TILVIRKNINGSBEVILLING

Kommunen kan tillate utvidelse av en alminnelig skjenkebevilling for skjenkested til også å omfatte tilvirkning av alkoholholdig drikk som inneholder over 2,5 og mindre enn 22 volumprosent alkohol (gruppe 1 og 2) om tilvirkningen og skjenkingen vil utgjøre en del av stedets helhetlige karakter og serveringstilbud.

4.3 SKJENKEBEVILLING VED ENKELT BESTEMT ANLEDNING

- a) Kommunen kan tillate skjenking av alkoholholdig drikk som inneholder over 2,5 og mindre enn 22 volumprosent alkohol (gruppe 1 og 2) ved enkelt bestemt anledning.
- b) Birkenes kommune kan tillate konsert/festivalarrangører å selge alkoholholdig drikk som inneholder fra og med 22 til og med 60 volumprosent alkohol (gruppe 3) på avgrenset område med eget vakthold. Aldersgrensen skal der være 20 år.
- c) Kommunen kan ikke innvilge skjenkebevilling for enkelt bestemt anledning:
 1. ved idrettsarrangement
 2. ved arrangement som er beregnet på barn, unge og familier
 3. til det politiet betegner som 1% MC-klubber
- d) Kommunen kan kreve at det settes 18 års aldersgrense for å komme inn på skjenkeområde om alminnelige skjenkebevilling ved enkelt anledning skal innvilges.
- e) Det er vilkår om at det settes 16 års aldersgrense for å arbeide på skjenkeområdet i skjenketiden om skjenkebevilling ved enkelt anledning skal innvilges.
- f) Ved alminnelig skjenkebevilling betaler bevillingshaver bevillingsgebyr i henhold til gjeldende satser gitt av departementet i alkoholforskriften. I særlige tilfeller der skjenking av alkohol utgjør en svært liten del av arrangementet og har liten økonomisk betydning for

bevillingshaver, settes gebyret til prisen kommunen betaler for skjenkekontroll, maksimalt kr. 1 600.

4.4 AMBULERENDE SKJENKEBEVILLING

- a) Birkenes kommune har 3 ambulerende skjenkebevillinger som kommunen kan tillate at tas i bruk samtidig.
- b) En ambulerende skjenkebevilning knyttes først til en bestemt person eller et skjenkested når person/sted søker om å ta en av de ambulerende bevillingene i bruk for en enkelt bestemt anledning og for skjenking til deltakere i sluttet selskap.
- c) Med sluttet selskap menes at det allerede, og før skjenkingen begynner, er dannet en sluttet krets av personer, som samles for et bestemt formål i et bestemt lokale, f.eks. bryllupsfest, bursdagsfeiring, jubileum osv. Foreningsmøter, kundekvelder, mat- og vinkurs m.m. oppfyller ikke lovens krav til sluttet selskap.
- d) Kommunen kan tillate skjenking av alkoholholdig drikk som inneholder over 2,5 og mindre enn 22 volumprosent alkohol (gruppe 1 og 2) ved ambulerende bevilning.
- e) Alkoholholdig drikk som inneholder fra og med 22 til og med 60 volumprosent alkohol (gruppe 3) kan kommunen kun tillate ved bruk av ambulerende bevilning til sluttede selskap med under 50 gjester.
- f) Ved bruk av ambulerende bevilning betaler bevillingshaver gebyr i henhold til gjeldende makssats gitt av departementet i alkoholforskriften.

4.5 SKJENKETIDER

Birkenes kommune har følgende bestemmelser om skjenketider:

- a) Kommunen kan tillate skjenking fra kl. 12 til kl. 02 for alkoholholdig drikk som inneholder over 2,5 og mindre enn 22 volumprosent alkohol (gruppe 1 og 2).
- b) Kommunen kan tillate skjenking fra kl. 13 til kl. 02 for alkoholholdig drikk som inneholder fra og med 22 til og med 60 volumprosent alkohol (gruppe 3).
- c) Kommunen kan tillate utvidet skjenketid for bevilning ved enkelt bestemt anledning og ved bruk av ambulerende bevilning innenfor lovens maksimaltider, som er kl. 06 til kl. 03 for gruppe 1 og 2, og kl. 13 til kl. 03 for gruppe 3.

4.6 UTENDØRS SKJENKING

Birkenes kommune kan tillate skjenking av alkoholholdig drikk på bestemt område utendørs ved skjenkested, ved enkelt bestemt anledning eller ved bruk av ambulerende bevilning forutsatt

- a) at søker har lovlig adgang til å benytte arealet til uteservering ved kopi av leiekontrakt eller bekreftelse på at arealet ligger på egen grunn

Postadresse:

Postboks 115, 4795 BIRKELAND

Besøksadresse:

Smedens Kjerr 30, 4760 BIRKELAND

Telefon:

37 28 15 00

E-post:

postmottak@birkenes.kommune.no

Nettside:

www.birkenes.kommune.no

Org.nr.:

964 965 870

- b) at kommunen godkjenner uteserveringen med eventuelle innretninger
- c) at skjenkearealet på uteserveringen er klart avgrenset mot det arealet som ikke er skjenkeareal
- d) at lyden fra musikk, underholdning eller samtale ikke er til vesentlig sjenanse eller ulempe for dem som bor eller oppholder seg ved området hvor uteserveringen foregår. Det kan gjøres unntak for en enkelt bestemt anledning eller ved bruk av ambulerende bevilling. Kommunen må gi dispensasjon om uteservering skal tillates etter kl. 23, som er tiden for nattero, jf. forskrift om politivedtekt for Birkenes kommune § 2-1 andre ledd.

5. ALKOHOLBRUK I KOMMUNALE BYGG

5.1 ALKOHOLBRUK SOM KREVER BEVILLING

Kommunen kan innvilge skjenkebevilling for enkelt bestemt anledning og bruk av ambulerende skjenkebevilling begrenset til følgende bygg/rom:

- a) Kantina og i inngangspartiet i første etasje på Birkenes kommunehus
- b) Kantina, blackboxen og gymsalen ved Valstrand kulturarena
- c) Grendehusdelen ved Engesland oppvekstsenter (gymsal, inngangsparti)
- d) Grendehusdelen og gymsalen på Herefoss skole
- e) Birkeneshallen

5.2 ALKOHOLBRUK I KOMMUNALE BYGG VED KOLLEGIALE SOSIAL SAMMENKOMSTER

- a) Administrasjonen kan tillate alkoholbruk uten bevilling ved kollegiale sosiale sammenkomster i kommunale bygg siden slike sammenkomster anses som sluttede selskap (alkhl. § 8-9 tredje ledd).
- b) Adgangen gitt i punkt a) gjelder ikke for kollegiale sosiale sammenkomster i byggene nevnt i punkt 5.1 b) til e). For disse byggene er det krav om bevilling ved all alkoholbruk.
- c) Om det i kollegiet som inviteres til sosial sammenkomst er mindreårige arbeidstakere eller lærlinger, skal sammenkomsten holdes uten alkohol.
- d) Administrasjonen kan sette begrensninger på alkoholbruk i kollegiale sammenhenger, både når det gjelder bygg og type arrangement.

5.3 INSTITUSJONER OG BOLIGER MED HELDØGNS OMSORGSTJENESTE

I institusjoner og boliger med heldøgns omsorgstjeneste kan det serveres alkohol uten bevilling til egne beboere og deres gjester dersom dette gjøres uten vederlag. Skal det kreves betaling eksempelvis for julebord med mat og alkohol for beboernes gjester, må det søkes bevilling.

5.4 ALKOHOLBRUK I GRENDEHUS KOMMUNEN EIER

Grendehusstyret avgjør om det skal være tillatt med alkoholbruk i grendehus kommunen eier.

5.5 SÆRLIGE VILKÅR FOR ALKOHOLBRUK I KOMMUNALE BYGG

Birkenes kommune har følgende særlige vilkår for alkoholbruk i kommunale bygg:

- a) Det er vilkår om 18 års aldersgrense for inngang ved skjenkebevillinger som gjelder kommunale bygg. Innvilges gruppe 3 er det vilkår om 20 års aldersgrense.
- b) Dersom det foregår organisert aktivitet for barn og unge i noen av byggene, skal det aldri serveres alkohol samtidig, selv om aktiviteten foregår i andre rom eller på uteområder som skolegård eller fotballbane.
- c) Ved skjenkebevilling etter punkt 5.1 må minimum 2 personer over 25 år være til stede og ha ansvar for arrangementet.

6. REGLER FOR SKJENKING PÅ TOBIAS JORDE

6.1 KRAV OM BEVILLING. TILLATTE ALKOHOLGRUPPER M.M.

- a) All skjenking på Tobias jorde forutsetter innvilget søknad om skjenkebevilling.
- b) Kommunen kan tillate skjenking av alkoholholdig drikk som inneholder over 2,5 og mindre enn 22 volumprosent alkohol (gruppe 1 og 2) ved enkelt bestemt anledning åpent for publikum. Private arrangementer tillates ikke.
- c) Kommunen gir ikke bevilling til å skjenke alkoholholdig drikk som inneholder fra og med 22 til og med 60 volumprosent alkohol (gruppe 3).

6.2 ALDERSGRENSER

- a) Arrangør må være fylt 20 år.
- b) Det er vilkår om 18 års aldersgrense for inngang.

6.3 SKJENKESESONG

Sesongen for arrangementer med skjenking på Tobias jorde er fra 2. mai til 30. september.

Postadresse:

Postboks 115, 4795 BIRKELAND

Besøksadresse:

Smedens Kjerr 30, 4760 BIRKELAND

Telefon:

37 28 15 00

E-post:

postmottak@birkenes.kommune.no

Nettside:

www.birkenes.kommune.no

Org.nr.:

964 965 870

6.4 FORBUD MOT SKJENKING BESTEMTE DAGER

Det gis ikke skjenkebevilling følgende dager:

- a) 1., 8., 16. og 17. mai
- b) Kristi himmelfartsdag
- c) 1. og 2. pinsedag

6.5 ANTALL ARRANGEMENTER PER SESONG. DEFINISJON AV ARRANGEMENT

- a) Det tillates 5 arrangementer per sesong.
- b) Ett arrangement kan bestå av inntil 2 kvelder etter hverandre.
- c) Arrangementer kan også være en del av en festival. Det er alltid krav om egen søknad ved skjenking på Tobias Jorde.

6.6 FORBUD MOT CAMPING OG OVERNATTING

Det tillates ikke overnatting, camping eller teltning på Tobias jorde.

6.7 TIDSBEGRENSNINGER

- a) Kommunen kan tillate skjenking i tidsrommet fra kl. 17 til kl. 23.
- b) Kommunen kan tillate musikk frem til kl. 23.
- c) Kommunen kan tillate at området holdes åpent til kl. 24.

6.8 SKJENKEOMRÅDE

Skjenkeområdet fremgår av kart/flyfoto vedlagt handlingsplanen.

6.9 DIVERSE VILKÅR

- a) Den som vil holde arrangement på Tobias jorde må søke eller sende melding til Politiet i god tid. (<https://www.politiet.no/tjenester/arrangementer/>)
- b) Vaktholdet må være forsvarlig.
- c) Skjenkeområdet må være innegjerdet med gjerder som dekker for innsyn.
- d) Bevillingshaver må holde egne festivaltoaletter.
- e) Bevillingshaver må varsle naboer. Annonse eller reportasje i avisen i forkant av arrangementet anses som tilstrekkelig varsling.

Postadresse:

Postboks 115, 4795 BIRKELAND

Telefon:

37 28 15 00

E-post:

postmottak@birkenes.kommune.no

Nettside:

www.birkenes.kommune.no

Org.nr.:

964 965 870

Besøksadresse:

Smedens Kjerr 30, 4760 BIRKELAND

- f) Bevillingshaver må holde området rent og ryddig under og etter bruk.

6.10 KONSEKVENSER VED REGELBRUDD

Kommunen kan vedta å utestenge arrangører for opptil 5 år

- a) ved brudd på reglene for skjenking på Tobias jorde
- b) dersom skjenkekontrollen finner avvik

7. KOMMUNESTYRETS KONTROLL AV DELEGERT MYNDIGHET

7.1 KONTROLL AV BEVILLINGSVEDTAK

Bevillingsvedtak meldes fortløpende opp som delegasjonssak til kommunestyret.

7.2 KONTROLL VED ÅRSBERETNING

I årsberetningen skal det fremkomme antallet kontroller av alkoholbevillinger og eventuelle avvik.

Postadresse:

Postboks 115, 4795 BIRKELAND

Besøksadresse:

Smedens Kjerr 30, 4760 BIRKELAND

Telefon:

37 28 15 00

E-post:

postmottak@birkenes.kommune.no

Nettside:

www.birkenes.kommune.no

Org.nr.:

964 965 870